

שינדלר, אוסקר

(Oskar Schindler) (1974-1908). חסיד אומות העולם גרמני. ש' נולד בצוויטאו (Zwittau) (שבחבל הסודטים. בסוף 1939 הגיע ש' לקרקוב ושם קיבל שתי חברות, שנלקחו מידי בעליהן היהודים, ושעסקו בייצור כלי מטבח מאמיל ובמכירה סיטונית של המוצרים. את אחת משתי החברות ניהל ש' כנאמן של מינהל שלטון הכיבוש הגרמני. כעבור זמן מה הקים ש' מפעל אמייל משלו בז'בלוצ'יה

(Zablocie) הסמוכה לקרקוב, העסיק בו בעיקר עובדים יהודים, וכך הגן עליהם מגירושים. בראשית 1943, כאשר החל חיסול גטו קרקוב ויהודים רבים נשלחו למחנה פלשוב, ניצל ש' את קשריו הטובים עם פקידים גרמנים בכירים במינהל החימוש, כדי להקים סניף של מחנה פלשוב בתחום המפעל שלו לכ-900 יהודים, ובכללם יהודים שלא היו כשירים ומתאימים לעבודת הייצור במפעל, וכך הצילם מזוועות המחנה.

באוקטובר 1944, עם התקרב הצבא הרוסי הסובייטי, קיבל ש' רשות להקים מחדש את החברה שלו שכבר חדלה להתקיים, והפעם כחברה לייצור חימוש בברניליץ (Brünlitz), כיום ברננץ, Brnenc) שבחבל הסודטים ולהביא לשם פועלים יהודים מז'בלוצ'יה. במיבצע יחיד במינו בתולדותיה של אירופה שבשלטון הנאצים הצליח ש' להעביר לברניליץ 700-800 גברים יהודים דרך מחנה גרוס-רוזן, וכ-300 נשים יהודיות דרך אושוויץ. בברניליץ זכו היהודים ביחס אנושי ובטיפול אנושי ככול האפשר בנסיבות ההן, במזון, בטיפול רפואי ובמילוי צרכים דתיים. כאשר נודע לש' שרכבת ובה עצירים יהודים שהוצאו ממחנה גולשוב (Goleszow) עמדה בקרבת צוויטאו בלי יעד כלשהו, קיבל רשות לקחת פועלים לתחנת צוויטאו, לפרוץ את דלתות הקרונות האטומות בקרח ולהוציא כ-100 יהודים, גברים ונשים קפואים שדמו למתים, והם הועברו מיד למפעל בברניליץ, ושם האכילום וטיפולו בהם עד שהתאוששו. לפעולה ההיא התמסרה בעיקר אמילי, רעייתו של ש'. אותם שלא היה אפשר להצילם, קברו בקבורה יהודית כהלכה.

ש' התמסר לטיפול אנושי בעובדיו היהודים ודאג במסירות לצרכי גופם ונפשם. הוא ניצל את קשריו הטובים עם ה'אבוור' [=שירות המודיעין של הצבא הגרמני], וידידים במשרות בכירות, בשירות הממשלה, ועמדו לו סגולותיו האישיות וחוש ההומור שלו להתיידד עם מפקדי ס"ס בכירים בפולין ולהשתלב בחברתם. הדבר סייע לו מאוד כאשר נזקק לעזרתם לקבל טובות חשבות, כגון שיפור תנאי היהודים שבחסותו ומיתון העונשים על עבירות שעברו. ש' נאסר כמה פעמים, כי הגסטפו האשימה אותו בשחיתות, אך שוחרר בהתערבותם של מכריו וידידיו במשרדי הממשלה בברלין.

ב-1962 העניק יד ושם לש' את התואר חסיד אומות העולם.

